

Datum van inontvangstneming : 14/01/2021

Zaak C-604/20

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

16 november 2020

Verwijzende rechter:

Bundesarbeitsgericht (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 juni 2020

Verweerster, geïntimeerde en verzoekster tot Revision:

ROI Land Investments Ltd.

Verzoeker, appellant en verweerder in Revision:

FD

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Internationale rechterlijke bevoegdheid, vaststelling van het toepasselijke nationale recht

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzingsbeslissing

Uitlegging van het Unierecht, artikel 267 VWEU

Prejudiciële vragen

- 1) Moet artikel 6, lid 1, junctis artikel 21, lid 2 en artikel 21, lid 1, onder b), i), van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken aldus worden uitgelegd dat een werknemer een rechtspersoon die niet zijn werkgever is en die geen woonplaats in de zin van artikel 63,

- lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 heeft op het grondgebied van een lidstaat, maar die op grond van een patronaatsverklaring jegens de werknemer rechtstreeks aansprakelijk is voor vorderingen uit een individuele arbeidsovereenkomst, moet oproepen voor het gerecht van de plaats waar of van waaruit de werknemer op grond van de arbeidsverhouding met de derde zijn arbeid gewoonlijk verricht of voor het laatst heeft verricht, wanneer de arbeidsovereenkomst met deze derde zonder de patronaatsverklaring niet tot stand zou zijn gekomen?
- 2) Moet artikel 6, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 aldus worden uitgelegd dat het voorbehoud met betrekking tot artikel 21, lid 2, van die verordening, de toepassing uitsluit van een volgens het nationale recht van de lidstaat geldende bevoegdheidsregeling, op grond waarvan de werknemer de mogelijkheid heeft om een rechtspersoon die, onder de in de eerste prejudiciële vraag beschreven omstandigheden, voor vorderingen uit een individuele arbeidsovereenkomst met een derde jegens hem rechtstreeks aansprakelijk is, als „rechtsopvolger” van de werkgever op te roepen voor het gerecht van de plaats waar de werknemer gewoonlijk werkt, wanneer er geen sprake is van een dergelijke bevoegdheid op grond van artikel 21, lid 2, juncto lid 1, onder b), i), van verordening (EU) nr. 1215/2012?
  - 3) Indien de eerste vraag ontkennend en de tweede vraag bevestigend wordt beantwoord:
    - a) Moet artikel 17, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 aldus worden uitgelegd dat onder het begrip „beroepsactiviteiten” de uitoefening van werkzaamheden in loondienst valt?
    - b) Zo ja, moet artikel 17, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 aldus worden uitgelegd dat een patronaatsverklaring, op grond waarvan een rechtspersoon rechtstreeks aansprakelijk is voor vorderingen van een werknemer uit een individuele arbeidsovereenkomst met een derde, een overeenkomst betreft die de werknemer heeft gesloten voor een gebruik dat als beroepsmatig kan worden beschouwd?
  - 4) Indien uit het antwoord op de voorgaande vragen blijkt dat de verwijzende rechter internationaal bevoegd is tot beslechting van het geding:
    - a) Moet artikel 6, lid 1, van verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I-verordening) aldus worden uitgelegd dat onder het begrip „beroepsmatig” de uitoefening van werkzaamheden in loondienst valt?
    - b) Zo ja, moet artikel 6, lid 1, van de Rome I-verordening aldus worden uitgelegd dat een patronaatsverklaring, op grond waarvan een rechtspersoon jegens een werknemer rechtstreeks aansprakelijk is voor vorderingen uit een individuele arbeidsovereenkomst met een derde,

een overeenkomst betreft die de werknemer heeft gesloten voor een gebruik dat als beroepsmatig kan worden beschouwd?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB 2012, L 351, blz. 1; hierna: „verordening (EU) nr. 1215/2012”), in het bijzonder de artikelen 17, 18, 20 en 21

Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) (PB 2008, L 177, blz. 6; hierna „Rome I-verordening”), in het bijzonder artikel 6

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Arbeitsgerichtsgesetz (wet op de rechterlijke bevoegdheid in arbeidszaken; hierna: „ArbGG”), in het bijzonder §§ 3 en 48

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure

- 1 Verweerster is een vennootschap die activiteiten uitoefent op het gebied van onroerend goed. Het hoofdbestuur is gezeteld in Canada. Verzoeker, die zijn woonplaats in Duitsland heeft, was sinds eind september 2015 op basis van een „service agreement” (dienstverleningsovereenkomst) voor verweerster werkzaam als „Deputy Vice President Investors Relations” en zorgde in essentie voor de acquisitie van investeerders voor onroerendgoedtransacties van verweerster. Daar zij twijfelden over verzoekers arbeidspositie besloten partijen om de rechtsbetrekking „over te brengen” naar een op te richten nieuwe Zwitserse vennootschap. Half november 2015 kwamen zij de beëindiging van de „service agreement” met terugwerkende kracht overeen. In een begeleidend schrijven van verzoeker staat dat hij het akkoord heeft ondertekend onder de voorwaarde dat een gelijkwaardige regeling wordt opgesteld met betrekking tot een overeenkomst omtrent een functie op directieniveau bij de op te richten Zwitserse vennootschap.
- 2 Op 14 januari 2016 heeft verweerster een dochteronderneming, te weten R Swiss AG, volgens Zwitsers recht opgericht. Op 12 februari 2016 heeft verzoeker met R Swiss AG een schriftelijke arbeidsovereenkomst gesloten over de functie van directeur van die onderneming. Volgens deze arbeidsovereenkomst zou verzoeker een aanstellingspremie ten belope van 170 000 Amerikaanse dollar (USD) en een maandelijks salaris van 42 500 USD ontvangen. Door de aanstellingspremie zou de vergoeding waarop verzoeker vier maanden recht had zijn vereffend.

- 3 Op 12 februari 2016 ondertekenden de partijen tevens een „patron agreement” (hierna: „patronaatsverklaring”). Daarin staat het volgende:

„§ 1

R heeft voor de distributie binnen Europa een dochteronderneming, R Swiss AG, opgericht. De directeur is de leidinggevende bestuurder van deze onderneming. In overeenstemming met dit akkoord verklaart R het volgende:

§ 2

R heeft de algehele verantwoordelijkheid voor de nakoming van de verplichtingen met betrekking tot de overeenkomsten van R Swiss AG op grond van de samenwerking tussen de directeur van R en R Swiss AG.”

- 4 Op 1 april 2016 sloten verzoeker en R Swiss [AG] een nieuwe arbeidsovereenkomst, die de voorgaande verving en waarin zij overeenkwamen dat een aanstellingspremie ten belope van 255 000 USD werd betaald. De overige contractuele bepalingen waren in essentie identiek aan die van de vorige overeenkomst. Net als de vorige overeenkomst zou ook deze arbeidsovereenkomst worden beheerst door Zwitsers recht.
- 5 Op 11 juli 2016 heeft R Swiss [AG] verzoeker in kennis gesteld van de opzegging van de arbeidsovereenkomst.
- 6 Bij vonnis van 2 november 2016 stelde het Arbeitsgericht Stuttgart (arbeidsrechter in eerste aanleg Stuttgart, Duitsland) vast dat de opzegging ongeldig was en veroordeelde R Swiss [AG] tot betaling aan verzoeker van een aanstellingspremie ten belope van 255 000 USD en een vergoeding van 212 500 USD voor april tot en met augustus 2016. Dit vonnis ging in kracht van gewijsde, maar R Swiss [AG] kwam haar betalingsverplichting niet na.
- 7 Begin maart 2017 werd R Swiss [AG] naar Zwitsers recht failliet verklaard. Begin mei 2017 werd het faillissement wegens gebrek aan baten opgeheven.
- 8 In het hoofdgeding vordert verzoeker op grond van de patronaatsverklaring van verweerster betaling van de bedragen die R Swiss [AG] overeenkomstig het hierboven aangehaalde vonnis van het Arbeitsgericht Stuttgart verschuldigd was. Bovendien verlangt hij betaling van in totaal 595 000 USD wegens niet-nakoming van andere vergoedingsaanspraken die aan hem op grond van de arbeidsverhouding met R Swiss [AG] waren toegekend voor de periode van september 2016 tot en met november 2017.
- 9 De vordering werd in eerste aanleg afgewezen op grond dat de Duitse gerechten internationaal niet bevoegd zijn. De appelrechter verklaarde de Duitse arbeidsrechters in eerste aanleg daarentegen bevoegd en wees de vordering toe.

Verweersters beroep tot Revision strekt tot herstel van de uitspraak in eerste aanleg.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 10 Of verweersters beroep tot Revision slaagt, hangt in doorslaggevende mate af van het antwoord op de vraag of de Duitse gerechten internationaal bevoegd zijn. Deze bevoegdheid zou in de eerste plaats kunnen voortvloeien uit artikel 21, lid 2, juncto artikel 21, lid 1, onder b), i) van verordening (EU) nr. 1215/2012 (eerste prejudiciële vraag), in de tweede plaats uit § 48, lid 1a, juncto § 3 ArbGG, waarbij de toepasbaarheid van deze nationale regeling echter onduidelijk is (tweede prejudiciële vraag) en in de derde plaats uit artikel 18, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012, indien verzoeker als „consument” in de zin van die bepaling kan worden beschouwd (derde prejudiciële vraag). Indien de Duitse gerechten daadwerkelijk bevoegd zijn, is het bovendien de vraag welk nationaal recht op de patronaatsverklaring moet worden toegepast (vierde prejudiciële vraag).

Eerste prejudiciële vraag

- 11 Verordening (EU) nr. 1215/2012 is overeenkomstig artikel 66, lid 1, *ratione temporis* van toepassing, aangezien de vordering in maart 2017, en dus na 10 januari 2015, werd ingesteld. Deze verordening is ingevolge artikel 1, lid 1, eerste volzin, ook *ratione materiae* van toepassing.
- 12 Er is voldaan aan het voor de toepassing van verordening (EU) nr. 1215/2012 in alle gevallen vereiste aanknopingspunt met het buitenland, aangezien verweerster een buitenlandse vennootschap zonder zetel in het binnenland is. Volgens de vaststellingen van de appelrechter bevindt het hoofdbestuur als bedoeld in artikel 63, lid 1, onder b), van verordening (EU) nr. 1215/2012 zich in Canada. Bovendien gaan de partijen er eensgezind van uit dat ook haar statutaire zetel als bedoeld in artikel 63, lid 1, onder a), verordening (EU) nr. 1215/2012 zich daar bevindt.
- 13 Daar verweerster geen woonplaats op het grondgebied van een lidstaat heeft, wordt de internationale bevoegdheid van de Duitse gerechten geregeld door artikel 6, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012, dat verwijst naar de wetgeving van de lidstaten, maar bepaalde bevoegdheidsregels van de verordening uitdrukkelijk niet aantast. Het tweede lid van dit artikel is in het onderhavige geding niet van belang, omdat de Duitse bevoegdheidsregels niet onderscheiden naar nationaliteit.
- 14 Er bestaat geen exclusieve bevoegdheid krachtens artikel 24 of 25 van verordening nr. 1215/2012. Ook artikel 26 van verordening (EU) nr. 1215/2012 is niet relevant, aangezien verweerster zich in alle instanties heeft beroepen op de onbevoegdheid van de Duitse gerechten.

- 15 Het is echter niet uitgesloten dat er sprake is van een bevoegdheid op grond van artikel 21, lid 2, juncto artikel 21, lid 1, onder b), i) van verordening (EU) nr. 1215/2012. Wat dat betreft moet worden nagegaan of deze regels ook moeten worden toegepast, wanneer verweerster, zoals in casu, weliswaar niet zelf de werkgever is, maar op grond van een patronaatsverklaring rechtstreeks aansprakelijk is voor tegen de werkgever gerichte vorderingen uit een arbeidsovereenkomst en deze arbeidsovereenkomst zonder die patronaatsverklaring niet tot stand zou zijn gekomen.

- 16 De verwijzende rechter gaat ervan uit dat de tussen verzoeker en R Swiss [AG] gesloten arbeidsovereenkomst een „individuele arbeidsovereenkomst” in de zin van hoofdstuk II, afdeling 5 (Bevoegdheid voor individuele verbintenissen uit arbeidsovereenkomst”) van verordening (EU) nr. 1215/2012 vormt. Vorderingen uit deze arbeidsovereenkomst zijn echter slechts indirect voorwerp van het hoofdgeding. Verzoeker heeft tegen verweerster een rechtsvordering ingesteld die voortvloeit uit de patronaatsverklaring van 12 februari 2016.

- 17 Overeenkomstig § 2 daarvan heeft verweerster door de patronaatsverklaring de „algehele verantwoordelijkheid voor de nakoming van de verplichtingen met betrekking tot de overeenkomsten” die verzoeker met R Swiss [AG] wat zijn functie van haar directeur betreft sluit, op zich genomen. De verwijzende rechter begrijpt deze verklaring aldus dat verweerster jegens verzoeker een voor haar bindende verplichting op zich heeft genomen, om R Swiss [AG] zodanig te financieren dat deze haar financiële verplichtingen jegens verzoeker daadwerkelijk kan nakomen. Daardoor is de patronaatsverklaring in casu een eenzijdig bindende overeenkomst die vergelijkbaar is met een borgtocht of garantieverklaring. Krachtens deze verklaring is verweerster verplicht om in het geval van een – door faillietverklaring van R Swiss [AG] aangetoonde – insolventie van de gepatroneerde vennootschap betalingen te waarborgen en kan verzoeker hieruit rechten ontlenen zonder dat eerst tevergeefs een beroep op R Swiss moet worden gedaan.

- 18 Verweerster heeft evenwel niet de rechtspositie van R Swiss [AG] als werkgeefster overgenomen. Ook als moedermaatschappij van R Swiss [AG] had zij geen beslissingsbevoegdheid jegens verzoeker.

- 19 Over de vraag of artikel 21, lid 2, van verordening (EU) nr. 1215/2012 in een dergelijk geval van toepassing is, heeft het Hof zich nog niet gebogen. De beantwoording van de vraag is ook niet zo eenduidig dat er geen ruimte voor redelijke twijfel bestaat.

- 20 In de Duitse rechtsleer zijn sommigen van mening dat tussen partijen bij een arbeidsovereenkomst geen andere gerechten bevoegd zijn dan die welke in de artikelen 20 tot en met 23 uitdrukkelijk zijn geregeld. Andere auteurs voeren aan dat niet zonder meer uitgesloten is dat deze voorschriften ook kunnen worden toegepast wanneer een rechtsvordering jegens een derde wordt ingesteld om uit een arbeidsverhouding voortvloeiende rechten te laten gelden.

Tweede prejudiciële vraag

- 21 De verwijzende rechter gaat ervan uit dat de Duitse gerechten krachtens nationaal recht internationaal bevoegd zijn. De relatieve bevoegdheid van een arbeidsrechter blijkt uit § 48, lid 1a, juncto § 3 ArbGG, volgens welke bepaling de rechter van de plaats waar de werknemer zijn werkzaamheden gewoonlijk verricht bevoegd is, zelfs indien de rechtsvordering niet jegens de werkgever zelf, maar tegen diens rechtsopvolger is ingesteld. Het begrip „rechtsopvolger” moet volgens de rechtspraak van de verwijzende rechter ruim worden uitgelegd en ziet tevens op de aansprakelijkheid die voortvloeit uit een met een borgtocht vergelijkbare patronaatsverklaring. De aldus bestaande relatieve bevoegdheid is volgens Duits recht een aanwijzing voor de internationale bevoegdheid; een relatief bevoegde rechter is doorgaans dus ook internationaal bevoegd.
- 22 Het is echter niet duidelijk of § 48, lid 1a, ArbGG naast de bevoegdheidsregels in de artikelen 20 e.v. van verordening (EU) nr. 1215/2012 kan worden toegepast.
- 23 Volgens de rechtspraak van het Hof zijn de bepalingen van afdeling 5 van hoofdstuk II van verordening (EU) nr. 1215/2012 niet alleen bijzondere, maar ook uitputtende bepalingen (arresten van 14 september 2017, ██████████ e.a., C-168/16 en C-169/16, EU:C:2017:688, punt 51, en 21 juni 2018, Petronas Lubricants Italy, C-1/17, EU:C:2018:478, punt 25). Dientengevolge geven de artikelen 20 tot en met 23 van verordening (EU) nr. 1215/2012 binnen de werkingssfeer ervan uitputtende regels voor de mogelijke bevoegde gerechten in procedures waarin het gaat om een vordering uit een individuele arbeidsovereenkomst. Een uniforme toepassing van deze bepalingen in de lidstaten wordt gewaarborgd door het feit dat de uitlegging van deze regels aan het Hof is voorbehouden. Hierdoor wordt de eiser in staat gesteld om gemakkelijk te bepalen welk gerecht hij kan aanzoeken, en wordt de verweerder in staat gesteld om redelijkerwijs te voorzien voor welk gerecht hij kan worden opgeroepen (zie arrest van 10 april 2003, ██████████ C-437/00, EU:C:2003:219, punt 16).
- 24 Tegen deze achtergrond kan volgens het Hof zeker ook worden aangevoerd dat naast artikel 21, lid 2, van verordening (EU) nr. 1215/2012 geen nationale bevoegdheidsregels kunnen worden toegepast, ook niet wanneer deze voordeel voor de werknemer opleveren. Deze conclusie is echter niet zo eenduidig dat er geen ruimte voor redelijke twijfel bestaat.

Derde prejudiciële vraag

- 25 Indien het Hof de eerste vraag ontkennend en de tweede vraag bevestigend beantwoordt, is het van doorslaggevend belang of verzoeker met betrekking tot het instellen van vorderingen uit de patronaatsverklaring als „consument” in de zin van artikel 18, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 moet worden beschouwd (waarvan de appelrechter is uitgegaan). Volgens deze – eveneens in artikel 6, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 vastgelegde – bepaling kan de rechtsvordering die door een consument wordt ingesteld tegen de wederpartij bij

de overeenkomst, hetzij voor de gerechten van de lidstaat op het grondgebied waarvan die partij woonplaats heeft, hetzij, ongeacht de woonplaats van de wederpartij, voor het gerecht van de plaats waar de consument woonplaats heeft, worden gebracht.

- 26 De materiële werkingssfeer van artikel 18, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 blijkt uit artikel 17 van deze verordening. De patronaatsverklaring van 12 februari 2016 vormt een „overeenkomst” in de zin van deze bepaling. Het is echter niet duidelijk of verzoeker in de onderhavige context als „consument” moet worden aangemerkt. Volgens artikel 17, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 moet het een persoon betreffen die de overeenkomst heeft gesloten voor een gebruik dat als niet bedrijfs- of beroepsmatig kan worden beschouwd.
- 27 Of de patronaatsverklaring een overeenkomst betreft die is aangegaan voor een gebruik door verzoeker dat als beroepsmatig kan worden beschouwd, hangt af van het feit of het begrip „beroepsmatig” enkel de uitoefening van zelfstandige werkzaamheden omvat of dat hieronder ook werkzaamheden in loondienst, in het bijzonder werkzaamheden in een arbeidsverhouding, vallen. Over deze uitleggingsvraag heeft het Hof tot dusver – voor zover kan worden nagegaan – niet beslist. De beantwoording ervan is omstreden.
- 28 Voor sommigen geldt de opvatting dat onder „beroepsmatig” in de zin van artikel 17, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 enkel de uitoefening van zelfstandige werkzaamheden of van een vrij beroep moet worden verstaan. Overeenkomsten die een werknemer voor zijn beroep aangaat, zouden dus zonder meer een door een consument gesloten overeenkomst kunnen vormen. Anderen stellen zich op het standpunt dat de werknemer geen consument in de zin van het Unierecht is, zodat artikel 17 van verordening (EU) nr. 1215/2012 ook niet analoog kan worden toegepast op rechtsvorderingen van werknemers en werkgevers.
- 29 De juiste uitlegging van artikel 17, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 wat het begrip „beroepsmatig” betreft is niet zo voor de hand liggend dat redelijkerwijze geen ruimte voor twijfel kan bestaan.
- 30 Uit de bewoordingen van de bepaling volgt geen eenduidig antwoord. Onder het begrip „beroepsmatig” in de Duitse taal valt zowel in het normale taalgebruik alsook in de juridische betekenis ervan elke werkzaamheid die een duurzaam karakter heeft en die bedoeld is voor de voorziening in en de instandhouding van het levensonderhoud, zo ook zelfstandige werkzaamheden en werkzaamheden in loondienst. Hetzelfde kan uit de Franse en de Engelse versie worden opgemaakt.
- 31 Voor het overige is volgens de verwijzende rechter voldaan aan de voorwaarden van artikel 17, lid 1, onder c), van verordening (EU) nr. 1215/2012. Er is sprake van een geval waarin de overeenkomst is gesloten met een persoon die commerciële of beroepsactiviteiten „richt op” de lidstaat waar de consument woonplaats heeft en de overeenkomst onder die activiteiten valt.

- 32 De bewoording „richt op” vereist dat de ondernemer op enige wijze zijn wil tot uitdrukking moet hebben gebracht om commerciële betrekkingen aan te knopen met consumenten in een of meer andere lidstaten, waaronder die waar de consument woonplaats heeft (zie arrest van 7 december 2010, ██████████ Hotel Alpenhof, C-585/08 en C-144/09, EU:C:2010:740, punten 80 e.v.) Dit is volgens de vaststellingen van de appelrechter het geval, aangezien verweerster verzoeker heeft aangesteld om op de Europese markt met inbegrip van Duitsland investeerders voor haar onroerendgoedprojecten aan te trekken. Het feit dat de patronaatsverklaring geen onroerendgoedtransactie vormt is volgens de verwijzende rechter niet van belang. Het volstaat dat de overeenkomst onder de bedrijfsactiviteit valt. Deze omvat in beginsel ook de aanwerving van personeel voor de bedrijfsuitoefening.

Vierde prejudiciële vraag

- 33 Indien de Duitse gerechten internationaal bevoegd zijn, is het voor de beslechting van het geding van belang of het Duitse materiële recht van toepassing is op de patronaatsverklaring. Dit hangt af van het antwoord op de vraag of de patronaatsverklaring een „consumentenovereenkomst” in de zin van artikel 6 van de Rome I-verordening is, dat wil zeggen een overeenkomst die partijen hebben gesloten voor een gebruik door verzoeker dat als niet bedrijfs- of beroepsmatig kan worden beschouwd.
- 34 De Rome I-verordening is volgens artikel 28 ervan *ratione temporis* van toepassing, aangezien de patronaatsverklaring na 17 december 2009 tot stand is gekomen. Deze verklaring heeft betrekking op een geval waarbij uit het recht van verschillende landen moet worden gekozen (artikel 1, lid 1, van de Rome I-verordening), aangezien verzoeker en verweerster hun respectieve zetels in verschillende landen hebben. Partijen hebben geen rechtskeuze in de zin van artikel 3 van de Rome I-verordening gedaan.
- 35 Het recht dat bij gebreke van een rechtskeuze wordt toegepast, wordt ongeacht de artikelen 5 tot en met 8 van de Rome I-verordening, bepaald op grond van artikel 4 van deze verordening. Van de bepalingen in de artikelen 5 tot en met 8 van de Rome I-verordening, die in zoverre voorrang hebben op artikel 4, komt alleen een „consumentenovereenkomst” in de zin van artikel 6, lid 1, van die verordening in aanmerking. Artikel 8 van de verordening is niet relevant, aangezien de patronaatsverklaring een rechtshandeling met een intrinsieke waarde vormt en los staat van de arbeidsovereenkomst.
- 36 Volgens artikel 6, lid 1, onder b), van de Rome I-verordening wordt de overeenkomst gesloten door een natuurlijke persoon voor een gebruik dat als niet bedrijfs- of beroepsmatig kan worden beschouwd („de consument”) met een andere persoon die handelt in de uitoefening van zijn bedrijf of beroep („de verkoper”) beheerst door het recht van het land waar de consument zijn gewone verblijfplaats heeft, op voorwaarde dat de verkoper dergelijke activiteiten met ongeacht welke middelen richt op dat land of op verscheidene landen, met

inbegrip van dat land, en de overeenkomst onder die activiteiten valt. In zoverre gaat de verwijzende rechter ervan uit – zoals reeds met betrekking tot de derde vraag is opgemerkt – dat verweerster haar commerciële activiteiten onder meer op Duitsland heeft gericht en dat de patronaatsverklaring onder die activiteiten valt. De verwijzende rechter kan echter niet zonder voorafgaande verduidelijking door het Hof beslissen of het begrip „beroepsmatig” de werkzaamheden in loondienst in een arbeidsverhouding omvat en, zo ja, of een patronaatsverklaring die is bedoeld als waarborg voor rechtsvorderingen die voortvloeien uit werkzaamheden in loondienst, onder de beroepsmatige activiteiten valt. In dit verband geldt, zelfs indien de voorschriften inhoudelijk niet volledig identiek zijn, hetzelfde als hetgeen het voor de internationale bevoegdheid doorslaggevende artikel 17, lid 1, van verordening (EU) nr. 1215/2012 bepaalt.